

ADEVĂRUL DESPRE INVENȚII

ANNABEL SAVERY

Traducere din limba engleză de Sabina Lungu

Editura Paralela 45

Redactare: Alisa Ionescu
Corectură: Ramona Rossall
Tehnoredactare și DTP copertă: Mihail Vlad
Pregătire de tipar: Marius Badea

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
SAVERY, ANNABEL

Adevărul despre invenții / Annabel Savery ; trad. din
lb. engleză de Sabina Lungu. – Pitești : Paralela 45, 2023
ISBN 978-973-47-3985-1
I. Lungu, Sabina (trad.)
087.5

Annabel Savery
Fact or fake. The truth about inventions

First published in Great Britain in 2022 by Wayland, an imprint of Hachette Children's Group
Copyright © Hodder and Stoughton Limited, 2022
All rights reserved.

Series Designer: Rocket Design (East Anglia) Ltd
Consultant: Steve Parker

Credite foto:

Shutterstock: The Toon Company 3, tanyaya 4, Naci Yavuz 5, START-ART 6, Aleks Melnik 7, Kseniakrop 8, Alexander_P 9, 24, 69 & 72, Thomas Amby 10-11 (splats), Natalia Zelenina 11, Barry Barnes 12, vectorisland 13, JPFashionstudio 14, anton_novik 15, Sketch Master 16, & 35, Mochipet 17 & 94, Koto Moto 18-19, Dzm1try 20, dedMazay 21 & 62, mijatmijatovic 22 & 85, hchjil 23, Astrel 25, Hein Nouwens 26, Bodor Tivadar 27 & 75, Galeart Studio 28 & 55 (tablet), AleksOrel 29, Jamesbin 30, CharacterFamily70 31, petite lili 32, ANTSTUDIO 33, Kostenko Maxim 34, Winner Creative 36, Clash_Gene 37, Ad libitum 38, bioraven 39, julymilk 40, owatta 41 & 83, sodesignby 42, EniaKlever 43, watercolor 15 44, AWK07 45, Mark Rademaker 46, nikiteev_konstantin 47 (cloud), DELstudio 47 (hands), Robert Pambudi 48, Elala 49 (building), pupahava 49 (balloons), LHF Graphics 50, Morphart Creation 51 (Jefferson) & 90, maxicam 51 (eyes), Kuznetsova Darja 52, NokHoOkNoi 53, Santy Kamal 54, SpicyTruffel 55 (wings), Earlymorningproject 56-57 (ghosts), ISAEVA_ART 56 (frame), S Usharani 58, Devita ayu silvianingtyas 59 (clapperboard) & 65, Nefidova Elena 59 (wi-fi symbol), Nikelser Kate 60, Gazoukoo 61 & 95, Kindlena 63, RetroClipArt 64, VectorPot 66, Karkas 67, Scc.comics 68 & 87, Victoria's design 70, Xerography 71, Albina Makarowa 73, Sararoom Design 74, galacticus 76-77, Vectorpocket 77, Roman Bykhalov 78 (TV), first vector trend 78 (field), Moriz 79, Ryslan28 80, Evgeny Turarev 81, Jemastock 82, Lemonade Serenade 84, Yuliya9 86, GabrielJose 88, Ron Leishman 89, IZ Stock Works 91.

All design elements from Shutterstock.

Copyright © Editura Paralela 45, 2023

Prezenta lucrare folosește denumiri ce constituie mărci înregistrate, iar conținutul este protejat de legislația privind dreptul de proprietate intelectuală.
www.edituraparelela45.ro

POTI SĂ FACI DIFERENȚA DINTRE FAPTELE ADEVĂRATE ȘI CELE FALSE?

TOALETA CU APĂ
A FOST INVENTATĂ
DE UN POET.

SERIOS?!

MAȘINILE POT
FUNȚIONA CU
TRESTIE DE ZAHĂR.

NICI GÂND!

STATELE UNITE ALE AMERICII AU
ÎNCERCAT SĂ-ȘI CONSTRUIASCĂ
PROPRIA FARFURIE ZBURĂTOARE.

POFTIM?!

INVENTATORUL
CODULUI MORSE
ERA ȘI ARTIST.

UAU!

Continuă să citești și află adevărul din spatele bine-cunoscutelor mituri despre invenții celebre și povești uimitoare despre tehnologie. Descoperă știința din culise și impresionează-ți tovarășii inventatori, prietenii și familia cu informații ciudate, haioase și de-a dreptul captivante despre invenții!

ROATA A FOST INVENTATĂ ÎNȚĂL PENTRU PRACTICAREA OLĂRITULUI

ADEVĂRAT SAU FALS?

Roțile sunt atât de frecvent întâlnite în ziua de astăzi că s-ar putea să nici nu te mai gândești la ele ca fiind invenții. Cu toate acestea, dacă arunci o privire în jur, vei observa că nu există roți în natură, ceea ce înseamnă că sunt o invenție a oamenilor.

ROATĂ CU VECHIME

Cea mai veche roată din Lemn găsită vreodată și care a fost folosită pentru transport are o vârstă de aproximativ 5 100 de ani. A fost descoperită în Ljubljana, Slovenia.

SPUNE-MI MAI MULTE

S-a descoperit o roată de olărit din piatră veche de aproximativ 5 000 de ani. Era cel mai probabil folosită de oamenii din Mesopotamia, care trăiesc în zona Irakului de astăzi.

S-au găsit de asemenea bucăți de ceramică datând de acum 5 500-6 000 de ani, despre care se crede că au fost realizate folosind roata. Se presupune că roata a fost folosită abia mai târziu în transport.

VERDICT
Adevărat

THOMAS EDISON

ESTE INVENTATORUL BECULUI

Am fost
dintotdeauna
un iluminat!

ADEVĂRAT SAU FALS?

Este un subiect controversat, dar inventatorul american Thomas Edison – omul căruia i se atribuie în general inventarea becului electric – nu l-a inventat el. Edison a adus însă îmbunătățiri tehnologiei becului și a introdus sistemele de iluminare pentru uzul public.

SPUNE-MI MAI MULTE

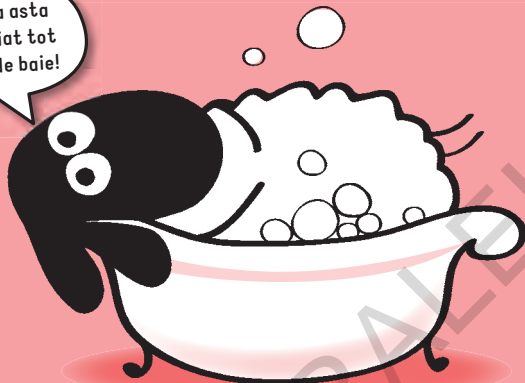
Deși existau becuri și înainte de cel al lui Edison, acestea erau dificil și costisitor de fabricat și nu aveau o durată de viață prea mare. În preajma lui 1878, Edison a început să lucreze la ceva ce putea fi reprodus cu ușurință, și a reușit. Însă nu a făcut acest lucru singur: a avut în spate o întreagă echipă de inventatori și angajați care să-l ajute.

VERDICT
.....

Fals

PRIMELE SĂPUNURI SE OBTINEAU DIN GRĂSIMI ANIMALĂ ȘI CENUȘĂ DE LEMN

Chestia asta mi-a tăiat tot cheful de baie!

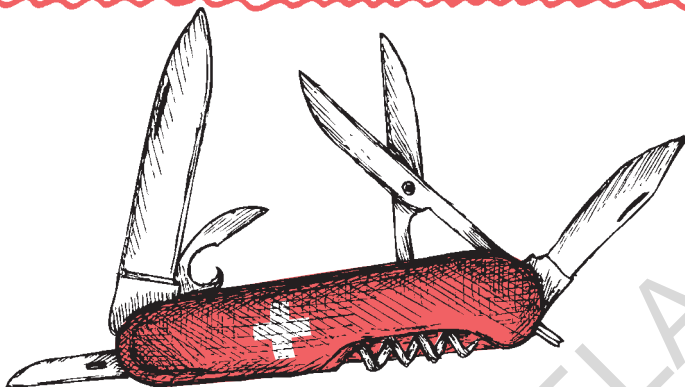
ADEVĂRAT SAU FALS?

Unele dintre cele mai timpurii instrucțiuni pentru fabricarea săpunului sunt scrise pe o tăbliță de piatră veche de circa 4 500 de ani. Tăblița a fost descoperită într-o zonă unde a fost cândva orașul mesopotamian Girsu, localitate care găzduia o înfloritoare industrie textilă.

SPUNE-MI MAI MULTE

Cenușa era folosită pentru a spăla grăsimea naturală numită lanolină, provenită din lâna oilor. Oamenii și-au dat seama că această combinație de cenușă și grăsime funcționa ca un detergent, iar de acolo a luat naștere procesul fabricării săpunului. Pe lângă faptul că înlătură micile particule de murdărie, săpunul îndepărtează și microbi. Datorită acestui lucru, este considerat una dintre cele mai importante invenții ale tuturor timpurilor!

VERDICT
Adevărat

BRICEAGUL MULTIFUNCȚIONAL A FOST PRODUS PENTRU PRIMA DATĂ ÎN ELVEȚIA

ADEVĂRAT SAU FALS?

În 1880, pușca folosită de soldații armatei elvețiene trebuia asamblată cu o șurubelniță. Armata a echipat fiecare soldat cu o unealtă multifuncțională care avea o șurubelniță, un desfăcător de conserve și o lamă de cuțit. La vremea aceea, nicio companie elvețiană nu era suficient de mare pentru a produce suficiente cuțite, de aceea au fost cumpărate de la o firmă germană.

SPUNE-MI MAI MULTE

În anii care au urmat, producătorul elvețian de cuțite Karl Elsener și-a dezvoltat afacerea. Cu următoarea ocazie în care armata a avut nevoie de cuțite, el a fabricat o versiune îmbunătățită a unelei multifuncționale. Compania sa originală, Victorinox, produce și în ziua de astăzi cuțite multifuncționale.

O, MAMĂ!

Compania Victorinox a lui Elsener este numită după mama lui, Victoria, și după cuvântul „inox”, care este o altă denumire pentru oțelul inoxidabil.

VERDICT

Fals

GLOSAR

aditiv – substanță adăugată unor alimente pentru a le îmbunătăți gustul, a le face să țină mai mult sau a le face mai hrănitoare.

agricultură – știința pe care fermierii o folosesc pentru a obține recolte și a crește animale.

amplificator – aparat care poate face semnalele electrice să fie mai puternice, folosit de obicei pentru a reda sunetul mai tare

astronomie – știința spațiului și a obiectelor din spațiu, precum planetele și stelele.

ax – o tijă în jurul căreia se pot roti diverse obiecte.

baionetă – o lamă fixată la capătul unei arme lungi, numită pușcă, folosită în lupta corp la corp.

biodegradabil – substanță care va putrezi în mod organic.

celuloid – un tip de plastic realizat de om din materiale naturale.

celuloză – o substanță organică găsită în plante.

ciocnire – când două sau mai multe obiecte se lovesc unele de altele.

contabil – persoană care

ține evidența banilor pe care firmele îi cheltuie, îi câștigă și îi datorează.

cositor – un metal de culoare gri făcut din cupru și alte metale.

cosmonaut – astronaut

(a) descompune – a putrezi sau a se separa în părți mai mici.

distribuție – felul în care ceva este împărțit sau răspândit între oameni sau într-o anumită zonă.

economic – care are legătură cu finanțele și schimbul de bunuri sau servicii pentru bani.

electronică – ramură a științei și tehnologiei care studiază electricitatea și felul în care aceasta se mișcă într-un circuit.

emisie – o substanță, mai exact un gaz, care rezultă în urma unui proces.

emoție – sentiment puternic provenit dintr-o situație, stare sau experiență pe care o are o persoană.

etanol – un lichid inflamabil, care este produs atunci când fermentează sau se descompune zaharurile.

(a) extrage – a îndepărta sau a scoate ceva din altceva, de obicei prin intermediul forței fizice.